

Konceptcia zosúladzovania súkromného, rodinného a pracovného života

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Spoločenský význam a aktuálnosť témy zosúladzovania súkromného rodinného a pracovného života neustále rastie. Ovplyvňuje to stále väčší tlak na zvyšovanie produktivity, kvality a rýchlosti výkonu ľudskej práce. Množstvo úloh spojených nielen s pracovnými povinnosťami, ale aj s výchovou detí, zabezpečením rodiny a chodu domácností, často vyvoláva stres a preťažuje zamestnancov. Problémy, ktoré z toho plynú, si vyžadujú systémové riešenia.

Konceptcia zosúladzovania súkromného, rodinného a pracovného života ako súčasť európskeho projektu „Rodová rovnosť na pracovisku“ vychádza z medzinárodných, európskych strategických dokumentov, všeobecne záväzných právnych predpisov a príkladov dobrej praxe. Cieľom je vytvoriť strategický materiál, ktorý bude slúžiť ako nástroj uplatňovania rovnocenného postavenia žien a mužov na pracovisku. Najdôležitejšie princípy z ktorých konceptcia vychádza, sú rovnaké zaobchádzanie, solidarita, spravodlivosť, hospodárnosť, participácia a inovácia.

Autori konceptcie chcú prispieť k vytvoreniu pracovných podmienok, ktoré sú citlivé k súkromným, rodinným a pracovným povinnostiam zamestnancov. Využívanie navrhnutých podmienok má zlepšiť produktivitu práce zamestnancov bez neprimeraného zaťaženia zamestnávateľov. Na uvedení konceptcie do praxe sa budú podieľať vykonávatelia a prijímatelia. Medzi vykonávateľov patria predovšetkým orgány štátnej správy, samosprávy, zamestnávateľia ako aj výskumné a vzdelávacie inštitúcie. Prijímateľmi opatrení sú zamestnanci, zástupcovia zamestnancov, najmä odborové organizácie, ale aj štát a zamestnávateľia. Práve pre nich je konceptcia veľmi dôležitá. Efektívne nastavenie pracovných podmienok v rovnováhe súkromného, rodinného a pracovného života, umožní zamestnávateľom znížiť svoje prevádzkové náklady a náklady na systém sociálnej pomoci.

Zdroj: www.freepik.com

Štruktúra konceptcie reflektuje aktuálne nástroje podpory zosúladenia súkromného, rodinného a pracovného života, ktoré sú už na Slovensku zavedené, ako je práca z domu (home office), pružný pracovný čas, či delené pracovné miesto. Tieto nástroje majú zamestnancom umožniť efektívne sklbenie ich súkromného a rodinného života s pracovnými povinnosťami, využívajúc pritom flexibilitu pracovného času, alebo miesta výkonu práce.

Opatrenia navrhnuté v konceptcii pre trh práce na Slovensku, sú porovnané s príkladmi dobrej praxe a existujúcimi štandardmi v iných krajinách Európskej únie. Na jednej strane sa to týka opatrení, ktoré už využívame ako delené pracovné miesto, vhodná úprava pracovného času, ale na druhej strane aj takých, ktoré síce na Slovensku máme, ale ich dostatočne nevyužívame. Pozitívnymi príkladmi sú Česká republika, Dánsko, Švédsko či Francúzsko. Ide o krajiny s takými opatreniami, ktoré ešte Slovensko nemá zavedené – napríklad otcovská dovolenka, flexibilná rodičovská dovolenka či prestávka na kŕmenie pre otca dieťaťa.

Zdroj: www.freepik.com

Koncepcia zosúladzovania súkromného, rodinného a pracovného života naráža aj na mnohé najmä legislatívne, sociálne, kultúrne a psychologické úskalia. Nie sú to však neodstrániteľné bariéry. Skôr ide o prirodzené riziká implementácie, ktoré sa cielenými opatreniami dajú odstrániť. Dôležitým realizačným dokumentom koncepcie zosúladzovania súkromného, rodinného a pracovného života je preto katalóg opatrení. Budú v ňom všetky odporúčané postupy pre praktické naplnenie vízie a cieľov koncepcie.

Navrhované opatrenia sú zamerané na osvetovú a informačnú činnosť, podporu zamestnancov s rodičovskými a opatrovateľskými povinnosťami, ale aj podporu zamestnávateľov. Mnohé z nich možno realizovať okamžite. Ide napríklad o online rekvalifikáciu zamestnancov na materskej a rodičovskej dovolenke, zjednodušenie oznamovacích povinností, alebo intenzívnejšie využívanie deleného pracovného miesta a pružného pracovného času. Ďalšie z opatrení ako flexibilná rodičovská dovolenka, otcovská dovolenka a štátna podpora pro-rodinných zamestnávateľov si môžu ešte vyžiadať legislatívnu úpravu, keďže cieľom koncepcie je aj identifikovať priestor na zlepšenie prostredníctvom zmeny našej legislatívy. Slovensku tak zlepšia nielen medzinárodný kredit, ale prinesú vyššiu kvalitu života pre občanov a výrazný pokrok v riešení problémov súvisiacich s existujúcou nerovnováhou medzi súkromnými, rodičovskými a pracovnými povinnosťami.